

1) Onze zorgvisie

Positieve ingesteldheid, geloof en vertrouwen in de kracht van ons onderwijs, ons schoolteam en onze leerlingen.

Onze school is een onderwijsinstelling. We streven **kwaliteitsonderwijs** na, dat aan al onze leerlingen maximale ontplooiingskansen biedt. Veel aandacht gaat naar leren lezen, schrijven, rekenen, ... Maar ook op andere gebieden willen we de ontwikkeling van onze leerlingen stimuleren. Wij geloven in de **totale ontwikkeling** van al onze leerlingen: cognitief, lichamelijk, emotioneel, sociaal, moreel en religieus¹.

Kinderen ontwikkelen zich optimaal als ze zich goed in hun vel voelen en als ze betrokken zijn bij wat er in hun klas en op hun school gebeurt. Daarom ligt aandacht voor **welbevinden en betrokkenheid** aan de basis van onze onderwijspraktijk in zowel de kleuter- als de lagere school.

De leerkrachten zorgen voor optimale leerkansen voor al hun leerlingen. We willen elke leerling helpen zoeken naar de mogelijkheden van zijn/haar eigen kennen en kunnen, zijn/haar talenten en zijn/haar grenzen. Elk van onze leerlingen heeft eigen sterktes én eigen uitdagingen. Goed onderwijs komt tegemoet aan **de eigenheid van elk kind**. **Differentiatie** is hierbij een belangrijke sleutel.

2) Algemene uitgangspunten van ons zorgbeleid.

2.1) Doelen van ons zorgbeleid

Ons zorgbeleid is gestructureerd vanuit ons pedagogisch project.

Ons zorgbeleid is erop gericht:

- alle leerlingen optimale kansen tot ontwikkeling bieden
- de totale ontwikkeling van alle leerlingen nastreven
- rekening houdend met de eigenheid van elk van onze leerlingen

Met brede zorg werken we aan de ontplooiing van iedere leerling². We willen dat al onze leerlingen groeien, zeker ook diegenen die kansen dreigen te missen. Een gedegen en continue opvolging van (de ontwikkeling van) al onze leerlingen via een uitgebreid leerlingvolgsysteem vormt bijgevolg de hoeksteen van ons zorgbeleid en onze zorgwerking.

2.2) Organisatie van de zorg

De zorgwerking op onze school drijft op een **nauwe samenwerking** tussen de klasleerkrachten en het zorgteam. Tot het zorgteam behoren: de directie, de zorgcoördinatoren, de zorgleerkrachten en het CLB.

---

¹ Zie ons schooleigen opvoedingsproject, tweede grondregel.

² Vademecum Zorg, Katholiek Onderwijs Vlaanderen, p. 15.

Deze samenwerking wordt verankerd door het inroosteren van vaste overlegmomenten tussen de verschillende actoren.

1) Tweewekelijks overleg tussen de zorgcoördinatoren en het CLB.

2) Wekelijks overleg tussen de zorgcoördinatoren en de directie

3) Zes maal per schooljaar zorgoverleg op klasniveau: drie maal klastitularis en zorgcoördinator + drie maal directie, klastitularis en zorgcoördinator.

Afhankelijk van de nood en de fase van het zorgcontinuüm waarin we ons voor een leerling bevinden, worden ook overlegmomenten met externe hulpverleners ingepland.

2.3) Opvolgen leerlingen

Wij volgen al onze leerlingen nauwkeurig op. Door middel van **observatie, brede evaluatie en procesgerichte begeleiding** krijgt de klasleerkracht een goed zicht op het functioneren van alle leerlingen in zijn/haar klas. Hierbij is er niet enkel aandacht voor de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen. Ook de sociaal-emotionele ontwikkeling wordt nauwlettend opgevolgd. Dit alles vindt zijn neerslag in ons **leerlingvolgsysteem**.

Concreet zien we dit op onze school als volgt:

-Klasleerkracht: procesgerichte observaties, productanalyse, toetsing, ...

-Klasleerkracht en zorgleerkracht: aandacht voor het leerproces (naast het product.)

-Naast klas-en schooleigen evaluaties ook genormeerde proeven/screenings

-In de kleuterschool: Taal-en rekentest Dudal, Toetertest

-In de lagere school: Salto, LVS begin- en middentoetsen, IDP (L4 + L6), Kangoeroewedstrijd.

-AVI-leestesten worden afgenomen vanaf het derde leerjaar. In de eerste graad worden voor lezen de testen bij het LVS afgenomen.

-Leerlingvolgsysteem Broekx: alle relevante gegevens aangaande de ontwikkeling van de leerlingen worden hier verzameld. Alle handelingen en de effecten daarvan (zorgtraject) worden er bijgehouden, alsook de neerslag van de verschillende zorgoverleggen doorheen het schooljaar.

-De zorgcoördinator bewaakt de continuïteit in de opvolging van de leerlingen doorheen de verschillende schooljaren. (O.a: deelname zorgoverleg of MDO, bijhouden Broekx, organiseren en begeleiden overdracht van het ene schooljaar naar het volgende.)

2.4) De leerkracht in teamwork.

Bij de fase van de brede basiszorg hoort de leuze: "de leerkracht doet ertoe". De **gemotiveerde, optimistische en vertrouwensvolle leerkracht** staat centraal. Centraal, maar niet alleen. Kinderen laten ontwikkelen is teamwork. We investeren graag in **samenwerking en overleg** tussen collega's, met het zorgteam, met ouders, met externen,... Aan het begin van het schooljaar worden plannings opgesteld voor overleg tussen parallel-collega's, hospiteermomenten, ZILL werktijd, ...³ Ook blijvend

---

³ Zie bijlages.

professionaliseren is belangrijk. Elk schooljaar opnieuw wordt hier d.m.v. pedagogische studiedagen en de mogelijkheid tot het volgen van nascholingen aan gewerkt.

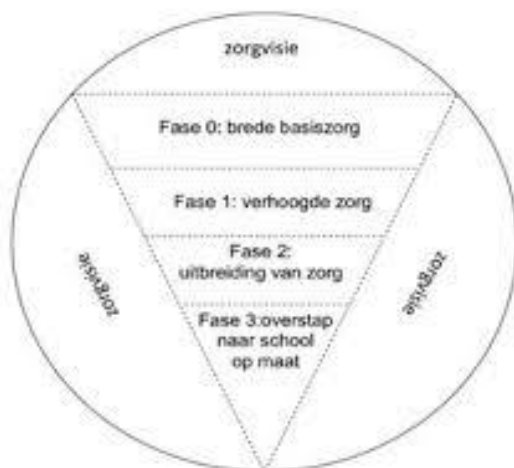
2.5)Betrokkenheid van de ouders.

Ouders en school zijn partners in het leren van de leerling. We hechten als school veel belang aan ouderbetrokkenheid. We streven naar een **open communicatie en een lage drempel** tussen de school en de ouders. Door middel van het weeknieuws, de maandbrief, het wekelijks vierveld in de kleuterschool, de facebookpagina van de klas, ... informeren we de ouders over wat er leeft in de klas en op school. Tijdens de formele oudercontacten of een informele babbel aan de schoolpoort informeren ouders en leerkracht elkaar over de kinderen. Onder meer door middel van ons oudercomité nodigen wij tenslotte ouders ook uit om actief mee te denken en te beslissen over het beleid van de school.

We verwelkomen **actieve betrokkenheid** van ouders. Ouders en school werken zoveel mogelijk samen aan de ontwikkeling van de leerlingen. Dit gaat van het maken van huiswerk tot het doortrekken van bijzondere maatregelen van huis naar school of omgekeerd. Zeker wanneer een zorgtraject wordt opgestart, is een krachtige samenwerking met ouders in functie van het welbevinden en het leren van de leerling onontbeerlijk. Elke stap in het zorgcontinuüm wordt samen met de ouders gezet.

2.6)Zorgwerking: zorgcontinuüm + HGW

Onze zorgwerking is opgebouwd vanuit het zorgcontinuüm, volgens de methodiek van het handelingsgericht werken.

Fase 0 = Brede basiszorg. Hier zitten we op het niveau van de klasleerkracht die het leren en de ontwikkeling van al zijn/haar leerlingen dag in dag uit begeleidt.

Fase 1 = Verhoogde zorg. Wanneer de ontwikkeling van een leerling ondanks de geboden basiszorg niet voldoende vlot, wordt binnen het zorgteam van de school gekeken hoe we het ontwikkelingsproces een extra stimulans kunnen geven. Er worden dan extra maatregelen genomen in functie van de specifieke noden van 1 of meerdere leerling(en).

Fase 2 = Uitbreiding van zorg. Als blijkt dat de schoolinterne expertise ontoereikend is om een leerling verder te brengen in zijn/haar ontwikkeling, wordt het CLB ingeschakeld om te kijken welke stappen er verder gezet kunnen worden. In deze fase worden school-externe hulpverleners ingeschakeld. (Ondersteuners, revalidatiecentra, logopedisten, kinesisten, psychologen, ...)

Fase 3 = IAC. Soms is het voor een leerling, ondanks alle maatregelen die in de vorige fases werden genomen, niet haalbaar om binnen onze school het gemeenschappelijk curriculum te doorlopen. Dan kan beslist worden om over te gaan tot het werken met een IAC, dat al dan niet binnen onze school wordt aangevat.

Zorgvisie Paus Johannescollege

Het zorgcontinuüm op onze school

Fase 0: Brede basiszorg

De leerkracht doet ertoe!

Het zorgcontinuüm start met Fase 0: de fase van de brede zorg die klastitularis elke dag opnieuw aan alle leerlingen in de klas biedt. We geloven dat een degelijke, doordachte brede basiszorg alle leerlingen ten goede komt en veel problemen kan voorkomen.

Onze leerkrachten bieden brede basiszorg aan alle leerlingen in hun klas. Om alle leerlingen datgene te geven wat ze nodig hebben om te groeien, dient de leerkracht door middel van observatie en brede evaluatie een zicht te krijgen het leerproces van de leerlingen in zijn/haar klas. ⁴ Verschillen in ontwikkeling, in context, in talenten, in leerstijlen, in motivatie, ... worden in kaart gebracht. Zo is de klasleerkracht in staat een gedifferentieerde aanpak uit te werken. Het zorgteam ondersteunt hierbij.

Hoe doen we dit? Door in onze klassen krachtige leeromgevingen te realiseren. Onderstaande figuur maakt duidelijk dat daarbij drie aspecten van belang zijn.

---

⁴ Vademecum zorg p. 18

1) Positief, veilig en rijk leerklimaat.

Wij houden in onze klaspraktijk rekening met het ontwikkelingstempo, de mogelijkheden en de achtergrond van onze leerlingen. We geloven in de groeimogelijkheden van elke leerling.

A) Enkel in een warme omgeving, waar je je geborgen en veilig voelt, kan je tot leren komen. We vinden het als school dan ook erg belangrijk om te investeren in het welbevinden van al onze leerlingen. Concreet betekent dit onder meer dat wij:

- elk schooljaar nadenken over de invulling van de eerste “gouden weken”: gezamenlijke opstart van het schooljaar met extra aandacht voor nieuwe leerlingen, samen met de leerlingen klasafspraken opstellen, spelletjes ter kennismaking, ...

- er bewust voor kiezen om doorheen het schooljaar verscheidene activiteiten ter bevordering van de klas- en schoolsfeer in te lassen: gezamenlijke acties, samen gezond ontbijten, activiteiten-middag, klasdoorbrekend werken, klasoverschrijdend werken, brugactiviteiten, vieringen, gebedsmomenten, schoolfeest, grootouderfeest, kerstmarkt, carnaval, ...

- in ons leerlingvolgsysteem expliciet aandacht te hebben voor het welbevinden van onze leerlingen: zie leerlingvolgsysteem Broekx, afname sociogrammen, ...

- in het lessenrooster bewust tijd maken voor “ontmoeten”: onthaal, kringgesprekken (vb. RK godsdienst), coöperatieve werkvormen, spelletjesmiddagen, schoolreis, sneeuwklas, schoolfeest, carnaval, kerstontbijt, ...

- doorheen het jaar verschillende vieringen plaatsvinden, samenlopend met het liturgisch jaar.

- verjaardagen doorheen de hele school bewust gevierd worden.

- een Pest-Actie-Plan hebben uitgewerkt, met als basis de No Blame methode

- het belangrijk vinden om positieve feedback te geven

- aandacht hebben voor de talenten van elk kind (vb talentenweek)

- geloven in de meerwaarde van het houden van kind-contacten

- aandacht hebben voor persoonsgebonden competenties (vb. op het rapport, MDO, zorgoverleg, ...)

- de hele school werkt met bodymap

- schoolsport (SVS)

- door middel van maandpunten wordt gewerkt aan een positief en veilig schoolklimaat

- speelplaatswerking is een prioriteit voor het schooljaar 2018-2019. Onze speelplaats wordt heraangelegd in functie van socio-emotioneel welbevinden van onze leerlingen.

- we met een leerlingenparlement werken

- we klasdoorbrekend werken

- de overgang tussen verschillende leerjaren sterk begeleiden.

- we de overgang naar het secundair onderwijs sterk begeleiden.

- onthaal nieuwe leerlingen: instapmoment, aparte opvang op eerste schooldag, ...
- we aandacht hebben voor gezondheid: gezond ontbijt, geen koek in de voormiddag, geen sapjes, voldoende bewegen, svs, ...

B) Er wordt naar gestreefd het onderwijs op onze school voor de leerlingen zo betekenisvol mogelijk te maken⁵. We streven naar werkelijkheidsnabij onderwijs dat de beleving van de leerlingen centraal stelt. Ook bij het werken met een methode, zoeken we naar manieren om het leren zo nauw mogelijk te laten aansluiten bij de leefwereld van de leerlingen. Concreet betekent dit o.m. dat wij:

- zoveel mogelijk werken met concrete materialen
- de focus leggen op actief leren (vb. ruimte voor experimenteren, handelend leren)
- waken over de doelen van de lessen
- extra-muros activiteiten organiseren
- samenwerken met externen: (groot-)ouders, burens, zelfstandigen uit Merelbeke, welzijnsorganisaties, ...
- inspelen op de maatschappelijke context en de actualiteit (vb. Fete Afrique, inleefmobiel, MIA, kranten in de klas, actua-quiz, ...)
- voor WO wordt zonder methode gewerkt
- BC's of thema's voor Wero starten met een brainstorm.
- Inspelen op wat leerlingen aanbrengen
- Hoekenverrijking
- Verschillende werk- en organisatievormen.

C) Onze leerkrachten koppelen bewust werk-en groepeeringsvormen aan de doelen die ze wensen te bereiken. Er wordt gestreefd naar een rijke ondersteuning van de leerlingen. In dit kader hechten wij heel veel belang aan een goede opvolging van al onze leerlingen. Ons elektronisch leerlingvolgsysteem is hiervan de hoeksteen. We hebben aandacht voor de totale ontwikkeling van onze leerlingen. Onze focus ligt op de leerwinst van de individuele leerling en op procesevaluatie. Zo bewaken we onze brede kijk en kunnen we al onze leerlingen goed opvolgen en ondersteunen.

Enkele concrete voorbeelden:

- sinds enkele schooljaren onderzoeken we wat de meerwaarde van team-teaching in onze school zou kunnen zijn. In de lagere school werden verschillende vormen van team-teaching uitprobeerd. We ervaren dat dit veel kansen naar een rijke ondersteuning en differentiatie toe biedt en breiden dit uit naar de hele school (lager en kleuter)
- we geloven sterk in de kracht van coöperatief leren. Dit wordt in de lagere school bewust ingezet. Bv.: in het kader van ons leesbeleid, ervaren we tutoring als een zinvolle vorm van coöperatief leren.

---

⁵ Vademecum p. 30

Bv.: coöperatieve werkvormen werden opgelijst en komen vanuit een specifieke opbouw doorheen de verschillende leerjaren aan bod.

-we kiezen er bewust voor om zowel in de klas als voor de zorgwerking zoveel mogelijk te werken in heterogene groepen (i.p.v. niveaugroepen).

-door nauwgezette observatie kan er gedifferentieerd worden. Zo werken wij voor iedere leerling in zijn/haar zone van naaste ontwikkeling. Kinderen worden elk op hun niveau uitgedaagd. We onderscheiden hier taakdifferentiatie, tempodifferentiatie, keuzedifferentiatie, differentiatie in de organisatie en differentiatie in de ondersteuning. Bv. differentiëren naar de leerstappen: instructie wordt doelgericht gegeven aan die leerlingen die dit nodig hebben, andere groepen in de klas gaan zelfstandig aan de slag, ...⁶ Differentiatie ingebouwd in methodes, 3-sporenbeleid, herhalingsopdrachten, uitbreidingsopdrachten, materialen (vb rekendoos), time-timer, ...

-in de didactiek wordt ernaar gestreefd kinderen te motiveren om te leren, o.a. door hen op voorhand te vertellen waarover een activiteit of een les zal gaan, door hen oplossingsgericht te laten leren, door werkelijkheidsnabij te werken, door aan te sluiten bij de leefwereld van de kinderen

-er worden foutenanalyses gemaakt met het oog op remediëren en/of differentiëren

-feedback over het leerproces: kinderen aan de hand van leergesprekken laten nadenken over hun eigen leerproces.

-doorheen de kleuter- en de lagere school werden schooleigen leerlijnen en een gelijkvormige aanpak uitgewerkt.

-implementatie ZILL wordt uitgewerkt: leerkrachten krijgen hier extra werktijd voor

-Breed evalueren: kindvolgsysteem, vaardigheidstesten, werkboekjes kleuters, observaties, gesprekken, portfolio, oudercontacten, ...

Fase 1: Verhoogde zorg

Vanaf Fase 1 staan de specifieke onderwijsbehoeften van leerlingen centraal. Ook hier bekijken we dit ruim. Specifieke onderwijsbehoeften kunnen het gevolg zijn van een ontwikkelingsvoorsprong of van ontwikkelingsmoeilijkheden, leermoeilijkheden of gedragsmoeilijkheden. Ook de oorzaken kunnen zeer divers zijn: (thuis)context, handicap, sociaal-emotioneel welbevinden, werkhouding, stoornis, ...

We spreken van verhoogde zorg wanneer de klasleerkracht extra maatregelen neemt voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften uit zijn/haar klas⁷. We spreken in dit verband van Redicodi-maatregelen: remediëren, differentiëren, compenseren en dispensereren.

Dit zien we breed.

---

⁶ Vademecum zorg p. 45 ev.

⁷ Vademecum zorg p. 20

1)Leerlingen die het moeilijk hebben met bepaalde leerstof extra oefenkansen bieden valt hieronder. Maar ook tegemoetkomen aan leerlingen die net extra uitgedaagd moeten worden.

2)Maatregelen op het cognitieve vlak, maar ook op socio-emotioneel gebied of wat betreft de executieve functies.

Wij hechten in deze fase van het zorgcontinuüm heel veel belang aan de samenwerking met de ouders. Regelmatig overleg en een open communicatie staan centraal. We streven naar een maximale aanwezigheid van het zorgteam op school. Op de info-avond aan het begin van het schooljaar stelt het zorgteam zich voor, zodat ouders goed weten bij wie ze met eventuele vragen terecht kunnen. Ook de leerling zelf wordt zoveel mogelijk gehoord in zijn/haar verhaal.

Extra maatregelen kunnen er komen op vraag van het kind, de ouders of externe hulpverleners. Vaak echter is het de leerkracht die hier vragende partij voor is: hij of zij heeft immers zicht op het functioneren van een leerling in de klas. In dit laatste geval zal de leerkracht een uitgebreide zorgaanmelding invullen, zodat er efficiënte, doelgerichte maatregelen genomen kunnen worden. Zaak is dan die maatregelen (en het effect ervan) op regelmatige basis te evalueren, zodat er indien nodig bijgestuurd kan worden.

Concreet naar onze school toe worden zowel in de lagere school als de kleuterschool o.a. volgende maatregelen genomen:

- Time-out zone voor kinderen die niet kunnen participeren aan de speeltijden.
- Leerlingen kunnen altijd een babbel komen doen met iemand van het zorgteam.
- Deeltijdse aanwezigheid van een psychologisch consulent op onze school.
- Gebruik van study-buddies, koptelefoons, speciale banken, stoelen, ...
- Differentiëren: naar tempo, naar leerstof, naar materialen, naar manier van evalueren, naar begeleiding, naar huiswerk. ...
- Remediëren: in de klas tijdens het hoekenwerk of het co-teachen
- Pre-teachen
- Kangoeroewerking in kleuter en lager

Fase 2: Uitbreiding van zorg

Wanneer de maatregelen uit Fase 1 onvoldoende blijken te zijn om aan de onderwijsbehoeften van een leerling tegemoet te komen, kan er uitbreiding van zorg nodig zijn. Vanaf deze fase wordt er nauw samengewerkt met het CLB. Schoolteam, ouders, leerling en CLB gaan actief en volgens de principes van de handelingsgerichte diagnostiek op zoek naar een optimale begeleiding voor de leerling⁸. Er wordt samengewerkt met externen zoals logopedisten, kinesisten, ergotherapeuten, psychologen, revalidatiecentra, ondersteuningsnetwerken, ... Ook in deze fase is overleg essentieel. Zo kunnen de verschillende betrokkenen maximaal samenwerken in het belang van de ontwikkeling van het kind.

---

⁸ Voor een kort overzicht van HGW: vademecum p/ 21

Fase 3: IAC

Wanneer alle maatregelen en acties uit de vorige fases van het zorgcontinuüm onvoldoende blijken, kan de noodzaak aan een IAC zich opdringen. De leerling volgt dan niet langer het gemeenschappelijk curriculum, maar een individueel aangepast curriculum (IAC). In overleg met alle betrokken partijen kan bekeken worden of dit IAC bij ons op school of in een school van het buitengewoon onderwijs gevolgd kan worden.